

Michl, Jan, Neobyčejně obyčejný rok 1938 (Všední a nevšední dny v přelomovém roce 1938 na Českobudějovicku), Pedagogická fakulta Jihočeské univerzity, diplomová práce, České Budějovice 2006, 111 s. + přílohy.

Posudek oponenta diplomové práce

Jan Michl si pro svou diplomovou práci vybral téma z dějin jihočeského regionu – události roku 1938 na Českobudějovicku – a pokusil se jej oprostit od velké politiky a prezentovat na základě života obyčejných lidí, kteří se museli přizpůsobovat důsledkům této politiky. Naznačeného tématu se zhostil velmi dobře.

Po stručném vylíčení stěžejních událostí roku 1938 v Československu a krátké historii českobudějovického regionu se autor dostává k vlastnímu popisu každodenních radostí i strastí obyčejných lidí. Po formální stránce se vydal po jisté cestě chronologického řazení kapitol, pojmenovaných po jednotlivých měsících. Vyprávění tedy začíná zimními radovánkami, občas přerušovanými lehčím zraněním, pokračuje přes líčení plesové sezóny a prvomájových oslav, dovidáme se o cyklistickém provozu ve městě, tehdejších možnostech letního koupání a vůbec o sportovním vyžití občanů. V tomto ohledu se občas z textu zdá, že tehdy existoval hlavně sport a pak teprve také další volnočasové aktivity, jako byly návštěva divadla či kina a jiné kratochvíle. Do téměř idylického líčení však velmi výrazně vstupují zmínky o vojenských aspektech doby nejen ve vztahu k branné povinnosti mužů, ale hlavně vzhledem k možnému ohrožení Československa ze strany německého státu. Velká politika vstupuje do života občanů prostřednictvím zpráv o anšlusu Rakouska a stoupající Hitlerově agresivitě nebo prostřednictvím návštěvy lorda Runcimana. Autor si velmi dobře všímá změn v chování značné části československých občanů německé národnosti, zvláště jejich poměrně rychlého příklonu k nacistické ideologii a vyvolávání antisemitských nálad. Stejně dobře pak diplomant popsal změnu poměrů po záboru pohraničních oblastí počátkem října a každodenní problémy, které tuto změnu provázely. Velmi zajímavé je líčení neúspěšného pokusu o zábor Českých Budějovic německými politickými činiteli.

Text diplomové práce je logicky velmi dobře vystavěn a je také velmi čtivý. Přesto však je někdy vidět, že se autor nedokázal úplně oprostit od jazyka některých pramenů, a řada formulací proto zní mírně archaicky. Trochu neorganicky jsou jako pátá kapitola diplomové práce připojeny tři výpovědi pamětníků k událostem roku 1938, ale ty nepocházejí z autorova výzkumu, nýbrž z tisku devadesátých let dvacátého století, a autor je dále podrobněji nekomentuje ani nerozebírá.

Celkové vyznění diplomové práce je velmi dobré – autorovi se podařilo přiblížit většinu aspektů obyčejného života na vymezeném regionu v roce, který znamenal zásadní společenský obrat. Ve své práci přesně ilustroval rozdíly mezi životem v regionu v období před dramatickými událostmi září 1938 a ve zbytku roku. Tím zodpověděl klíčovou otázku, kterou si stanovil v úvodu celé práce.

Informace načerpané nejen z dobového regionálního tisku, z pamětních knih a kronik, ale i pramenů úřední provenience, a samozřejmě i literatury, dokázal velmi dobře interpretovat a syntetizovat. Prokázal tím, že historické řemeslo zvládl na výbornou. Poměrně početné přílohy bohatě ilustrují čtenáři předkládané téma, byť by si některé z nich zcela jistě zasloužily o poznání lepší technické zpracování – většina příloh je však zpracována velmi kvalitně.

Diplomovou práci Jana Michla doporučuji k obhajobě a přes naznačené drobné nedostatky ji hodnotím **výborně**.